

Platforma za „okončanje ratnog perioda“ na prostorima bivše SFRJ s provođenjem ratificiranog Sporazuma o pitanjima sukcesije s Anexima od „A – G“ uz posebni osvrt na Anex „G“

Mr.sc. Sulejman TABAKOVIĆ¹
Doc. dr.sc. Vanda BOŽIĆ²

Apstrakt: Povod pisanju ovog rada je (ne)primjena Sporazuma o pitanjima sukcesije, naročito njegova Anexa G koji se odnosi na privatnu imovinu i stečena prava. Autori su s teorijskog aspekta analizirali pravne norme te su potom istraživanjem sudske prakse i analizom donesenih odluka ukazali na (ne)primjenu ratificiranog Ugovora o pitanjima sukcesije. Poštujući preuzete međunarodne obaveze, važeće međunarodno pravo, zakonitost i pravičnost, kao i kredibilitet Europske unije, nužnim se nameće u praksi osigurati efikasiju i direktnu primjenu Aneksa "G" Sporazuma o pitanjima sukcesije kojim je propisano da će države sljednice SFRJ štiti privatnu imovinu i stečena prava građana i drugih pravnih osoba. Rezultat rada autora je Platforma za „Okončanje ratnog perioda“ na prostorima bivše zajedničke države SFRJ sprovođenjem ratificiranog Sporazuma o pitanjima sukcesije s Anexima od „A – G“ uz posebni osvrt na Anex „G“ Privatna imovina i stečena prava, kao konvalidaciju donesenih zakona i njihovih pravnih posljedica. Cilj je da predstavnici susjedskih država bivše SFRJ na temelju navedene Platforme usvoje Deklaraciju koju su autori u cijelosti predložili u zaključku rada.

Ključne riječi: Sporazum o pitanjima sukcesije, Anex G, privatna imovina, stečena prava, Platforma za okončanje ratnog perioda, države bivše SFRJ, Deklaracija.

¹ Bivši dužnosnik Vlade Republike Hrvatske i pravni ekspert za sukcesiju.

² Znanstveni suradnik i docent iz kaznenog i građanskog prava.

OPIS POSTOJEĆEG STANJA

Sporazum o pitanjima sukcesije nakon njegova potpisivanja u Beču 29.06.2001. godine ratificirale su sve bivše Republike SFRJ. Makedonija i Bosna i Hercegovina su to učinile u proljeće, a Slovenija u kolovozu 2002. godine kao i Savezna Republika Jugoslavija tijekom 2002. godine.³ Hrvatska je posljednja pristupila ratifikaciji sporazuma i ratificirala sporazum 03.03.2004. godine.⁴ Prema Bečkoj konvenciji o pravu međunarodnih ugovora iz 1969. godine, međunarodni ugovor je „međunarodni sporazum zaključen pismeno između država, koji je reguliran međunarodnim pravom.”⁵

Preduvjet postojanja Ugovora i njegovog pravnog važenja je „pristanak strana da budu vezane” njegovim odredbama.⁶ Po svojoj suštini, međunarodni ugovor je kao i svaki drugi ugovor suglasnost volja kojom se ostvaruju prava i obaveze između ugovornih strana. Suglasnost volja je moguća samo uz poštovanje principa uzajamnosti, tj. reciprociteta ugovornih strana, što se posebno ističe u stavu prvom Preambule. Uzajamnost strana ugovornica u međunarodnom pravu je pravna posljedica načela suverenosti i ravnopravnosti država kao osnovnog političkog principa na kome počiva suvremeni međunarodni poredak. Taj princip je i pravno potvrđen kao načelo suverene jednakosti država u čl. 2. točka 1. Povelje UN.⁷

Članom 26. Bečke Konvencije o pravu međunarodnih ugovora uspostavljen je princip „pacta sunt servanda“, što znači da svaki ugovor koji je na snazi vezuje državu članicu i ona ga treba dobronamjerno izvršavati.⁸ Dalje je članom 27. Bečke konvencije predviđeno da se niti jedna članica ne može pozvati na odredbe svog unutrašnjeg prava da bi opravdala neizvršavanje ugovora.⁹ Iz ovoga je vrlo jasno da se niti jedna država potpisnica Bečke konvencije o pravu međunarodnih ugovora ne može pozivati na odredbe unutrašnjeg prava da bi opravdale ne provođenje Aneksa G Sporazuma o pitanjima sukcesije .

³ Zakon o potvrđivanju Sporazuma o pitanjima sukcesije, Sl. list SRJ - Međunarodni ugovori, br. 6/02.

⁴ Zakon o potvrđivanju Ugovora o pitanjima sukcesije, Narodne novine – Međunarodni ugovori br. 2/04, 5/04.

⁵ čl.2. Bečke konvencije o pravu međunarodnih ugovora, Narodne novine-Međunarodni ugovori, br. 16/93, 9/98 – ispravak.

Bečka konvencija o pravu međunarodnih ugovora sklopljena je u Beču 23. svibnja 1969. godine, Zbirka međunarodnih ugovora Ujedinjenih naroda, sv. 1155., str. 331.

Republika Hrvatska stranka je Konvencije od 8. listopada 1991. temeljem notifikacije o sukcesiji. Tekst Konvencije objavljen je u Službenom listu SFRJ, Međunarodni ugovori i drugi sporazumi br. 30/1972.

⁶ čl. 2, 7, 11, 12-18, 20, 23, 24, 42, 44, 46-50, 62. i 69. Bečke konvencije

⁷ Čl. 2. *U ostvarivanju ciljeva navedenih u čl.1, Organizacija i njezini Članovi djeluju u skladu s ovim načelima: 1. Organizacija se temelji na načelu suverene jednakosti svih svojih Članova.*

Povelja Ujedinjenih naroda, 26.06.1945. godine, San Francisco, USA, dostupno na:

http://www.mvep.hr/CustomPages/Static/HRV/Files/ugovori/povelja_un_hr.pdf, pregledano 20.01.2020.

Narodne novine – međunarodni ugovori br. 15/93, 7/94 (ispravak).

⁸ Članak 26.

Pacta sunt servanda

Svaki ugovor koji je na snazi veže stranke i one ga moraju izvršavati u dobroj vjeri.

Zakon o potvrđivanju (ratifikaciji) Bečke konvencije o pravu međunarodnih ugovora između država i međunarodnih organizacija ili između međunarodnih organizacija, Narodne novine – međunarodni ugovori br.1/94.

⁹ Članak 27. *Ibid.*

Unutrašnje pravo država, pravila međunarodnih organizacija i poštovanje ugovora

1. Država stranka ugovora ne može se pozivati na odredbe svoga unutrašnjeg prava da bi opravdala neizvršavanje tog ugovora.

2. Međunarodna organizacija stranka ugovora ne može se pozivati na pravila organizacije da bi opravdala neizvršavanje tog ugovora.

Tako je članom 140. Ustava Republike Hrvatske (Ustav RH) predviđeno da“ Međunarodni ugovori koji su sklopljeni i potvrđeni u skladu s Ustavom i objavljeni, a koji su na snazi, čine dio unutarnjega pravnog poretka Republike Hrvatske, a po pravnoj su snazi iznad zakona. Njihove se odredbe mogu mijenjati ili ukidati samo uz uvjete i na način koji su u njima utvrđeni, ili suglasno općim pravilima međunarodnog prava.”¹⁰

Republika Hrvatska i Savezna Republika Jugoslavija su potpisale 1996. godine Sporazum o normalizaciji odnosa¹¹ temeljem Zakona o sklapanju i izvršavanju međunarodnih ugovora¹² koji u članku 7. na bilateralnom planu predviđa reguliranje svih pitanja koje tretira i Anex „G“. Aktivnosti na provođenju Anex-a „B“ i „C“ su u normalnim procedurama bez ikakvih zapreka krenule još od potpisivanja ugovora o normalizaciji odnosa.

Savezna Republika Jugoslavija¹³ i Republika Hrvatska su prije potpisivanja Sporazuma o normalizaciji odnosa, svaka u svojem zakonodavnom tijelu, donijela Zakon o sklapanju i izvršenju međunarodnih ugovora 1996. godine. Sve države nastale disolucijom SFRJ, zajedničke države, akcesijom su unijele u svoj pravni sustav Bečku konvenciju o pravu međunarodnih ugovora 1993. godine¹⁴ kao pravno nasljeđe Jugoslavije kao i Bečku konvenciju o sukcesiji država u vezi državne imovine arhiva i dugova.¹⁵

Isto tako Republika Hrvatska je 1999. godine potpisala bilateralne Ugovore sa Republikom Slovenijom i Republikom Makedonijom (sada Sjeverna Makedonija) o uređenju imovinskopравnih odnosa na temelju zakona o sklapanju i izvršavanju međunarodnih ugovora.¹⁶

UGOVOR O PITANJIMA SUKCESIJE

Predstavnici Bosne i Hercegovine, Republike Hrvatske, Republike Makedonije, Republike Slovenije i Savezne Republike Jugoslavije, u suverenoj jednakosti pet država sljednica bivše Socijalističke Federativne Republike Jugoslavije, potpisali su u Beču 29. lipnja 2001. godine Ugovor o pitanjima sukcesije. Prema čl.2. Ugovora svaka država sljednica priznaje načelo prema kojem u svako doba mora poduzimati neophodne mjere za sprječavanje gubitka, oštećenja ili uništenja državnih arhiva, državnoga vlasništva i imovine SFRJ glede kojih u skladu s ovim odredbama ima interes jedna ili više država sljednica. Ugovorom je utemeljen Stalni zajednički odbor viših predstavnika svake od država sljednica, kojemu mogu pomagati eksperti, a čija je zadaća nadzora nad efektivnom provedbom Ugovora i postavljanja

¹⁰ Ustav RH, Narodne Novine, br. 56/90, 135/97, 08/98, 113/00, 124/00, 28/01, 41/01, 55/01, 76/10, 85/10, 05/14.

¹¹ Sporazum o normalizaciji odnosa između Republike Hrvatske i Savezne Republike Jugoslavije sastavljen je 23. kolovoza 1996. godine u Beogradu.

Zakon o potvrđivanju Sporazuma o normalizaciji odnosa između Republike Hrvatske i Savezne Republike Jugoslavije, Narodne novine - Međunarodni ugovori, br. 10/96.

¹² Zakon o sklapanju i izvršavanju međunarodnih ugovora, Narodne novine br. 28/96.

¹³ Zakon o sklapanju i izvršavanju međunarodnih ugovora, dostupno na:

<http://www.parlament.gov.rs/upload/archive/files/lat/pdf/zakoni/2013/299-13Lat.pdf>, pregledano 20.01.2020.

¹⁴ Bečka konvencija o pravu međunarodnih ugovora, Narodne novine-Međunarodni ugovori, br. 16/93, 9/98 – ispravak.

¹⁵ Bečka konvencija o sukcesiji država glede državne imovine, arhiva i dugova, Narodne novine – međunarodni ugovori br. 16/93.

¹⁶ Ugovor između Republike Hrvatske i Republike Slovenije o uređenju imovinskopравnih odnosa, Narodne novine - Međunarodni ugovori 15/99, 4/00.

Ugovor između Republike Hrvatske i Republike Makedonije o uređenju imovinskopравnih odnosa, Narodne novine - Međunarodni ugovori 9/99, 5/00.

forumu za raspravljanje pitanja koja se javu tijekom provedbe Ugovora.¹⁷ Odbor može, po potrebi, usvajati prikladne preporuke vladama država sljednica.

Ugovorom je predviđeno da će se prvi formalni sastanak Stalnoga zajedničkoga odbora sazvati na inicijativu Vlade Republike Makedonije u roku od dva mjeseca od stupanja na snagu Ugovora. Odbor se može sastajati neformalno, na privremenoj osnovi, u bilo koje vrijeme koje odgovara državama sljednicama nakon potpisivanja ovoga Ugovora, a donosi vlastita pravila postupka.¹⁸

Razlike koje mogu proizići iz tumačenja i primjene ovoga Ugovora rješavat će se u prvome redu raspravom među zainteresiranim državama. Međutim, ako se razlike u tim raspravama ne mogu razriješiti u roku od mjesec dana od prvoga priopćenja u raspravi, zainteresirane države imaju dvije mogućnosti:

a) iznijeti stvar pred neovisnu osobu po njihovu izboru, u cilju brzoga i autoritativnoga utvrđivanja materije, koja će biti poštovana te koja, prema potrebi, može naznačiti konkretne rokove za djelovanje, ili

b) uputiti stvar na rješavanje Stalnom zajedničkom odboru ustanovljenome člankom 4. ovoga Ugovora.¹⁹

Razlike koje u praksi mogu proizići iz tumačenja izraza korištenih u ovome Ugovoru ili u bilo kojemu kasnijemu ugovoru potrebne radi provedbe aneksa ovoga Ugovora mogu se dodatno, na inicijativu bilo koje zainteresirane države, uputiti na obvezujuće rješavanje stručnjaku pojedincu (koji ne smije biti državljanin nijedne od stranaka ovoga Ugovora), kojega dogovorno imenuju stranke u sporu ili, ako se one ne mogu suglasiti, kojega imenuje predsjednik Suda za mirenje i arbitražu OESS-a. Taj stručnjak utvrđuje sva pitanja postupka, nakon konzultacija sa strankama koje su zatražile takvo rješavanje, ako to stručnjak smatra prikladnim, s čvrstom nakanom da osigura brzo i učinkovito razrješenje nesuglasja.²⁰

Bitno je za napomenuti da je člankom 5. Sporazuma striktno navedeno da ništa neće utjecati na prava ili obveze stranaka Ugovora, iz bilo koje važeće odredbe koja ih obvezuje, glede rješavanja sporova.

Svaka država sljednica, na temelju reciprociteta, mora poduzeti potrebne mjere u skladu s njezinim unutarnjim pravom kako bi osigurala priznavanje i pravne učinke odredaba Ugovora pred svojim sudovima, upravnim sudištima i tijelima, kao i da druge države sljednice i njihovi državljani imaju pristup tim sudovima, upravnim sudištima i tijelima radi osiguranja provedbe Ugovora.²¹

Ugovorom je predviđeno da države sljednice moraju odredbe Ugovora provoditi u dobroj vjeri u skladu s Poveljom Ujedinjenih naroda i u skladu s međunarodnim pravom.²²

Na Ugovor ne mogu se stavljati rezerve.²³

¹⁷ Čl.4. op.cit. in note 4.

¹⁸ *Ibid.*

¹⁹ Čl.5. *Ibid.*

²⁰ Čl.5.st.3. *Ibid.*

Čl.4. propisuje da se postupak iz stavka (3) ovoga članka strogo ograničava na tumačenje izraza korištenih u ugovorima o kojima je riječ, te ni u kom slučaju ne dopušta ekspertu da utvrđuje praktičnu primjenu bilo kojega od tih ugovora. Konkretno, navedeni postupak ne odnosi se na

(a) Dodatak ovom Ugovoru,

(b) Članke 1., 3. i 4. Aneksa B,

(c) Članke 4. i 5. (1) Aneksa C,

(d) Članak 6. Aneksa D.

²¹ Čl.8. *Ibid.*

²² Čl.9. *Ibid.*

²³ Čl.10. *Ibid.*

ANEX G - PRIVATNA IMOVINA I STEČENA PRAVA

Anexom G Ugovora o pitanjima sukcesije propisano je da će države slednice SFRJ štiti privatnu imovinu i stečena prava građana i drugih pravnih osoba u skladu s odredbama ovog Aneksa.²⁴

Prava na pokretnu i nepokretnu imovinu koja se nalazi u nekoj državi sljednici na koju su građani ili druge pravne osobe SFRJ imali pravo na dan 31. prosinca 1990. priznat će se, te će biti zaštićena i vraćena od te države u skladu s utvrđenim standardima i normama međunarodnog prava bez obzira na nacionalnost, državljanstvo, mjesto boravka ili prebivalište tih osoba. To uključuje osobe koje su, nakon 31. prosinca 1990. stekle državljanstvo ili mjesto boravka ili prebivalište u nekoj drugoj državi, a ne u državi sljednici. Osobe koje ne mogu ostvariti ova prava imaju pravo na naknadu u skladu s normama građanskog i međunarodnog prava.²⁵

Bilo kakav navodni prijenos prava na pokretnu i nepokretnu imovinu učinjen nakon 31. prosinca 1990. godine i zaključen pod prisilom ili protivno pododjeljku (a) čl.2.st.1. ovoga članka, bit će ništav.²⁶

Svi ugovori sklopljeni od strane građana ili drugih pravnih osoba SFRJ do 31. prosinca 1990. godine, uključujući one sklopljene s javnim poduzećima, poštovat će se bez diskriminacije. Države sljednice omogućit će izvršavanje obveza na temelju takvih ugovora tamo gdje je izvršenje takvih ugovora bilo spriječeno raspadom SFRJ.²⁷

Ništa, u do sad navedenim odredbama ovoga Aneksa, neće dokidati odredbe dvostranih ugovora sklopljenih o istome pitanju između država sljednica koji, na određenim područjima, mogu biti mjerodavni za te države, navodi se u čl.5. Aneksa G.

Domaće zakonodavstvo svake države sljednice glede stanarskog prava primjenjivat će se podjednako na osobe koje su bile državljani SFRJ i koje su imale to pravo, bez diskriminacije na bilo kojoj osnovi kao što je spol, rasa, boja kože, jezik, vjera, političko ili drugo uvjerenje, nacionalno ili socijalno podrijetlo, pripadnost nacionalnoj manjini, imovinsko stanje, rođenje ili drugi položaj.²⁸

Provedba Zakona o potvrđivanju Ugovora o pitanjima sukcesije²⁹ u djelokrugu je Ministarstva financija, Hrvatske narodne banke, Ministarstva vanjskih poslova, Ministarstva obrane, Ministarstva zdravstva i socijalne skrbi, Ministarstva pravosuđa, Ministarstva kulture, Državnog arhiva i drugih državnih tijela u čiji djelokrug ulaze pitanja obuhvaćena Ugovorom.³⁰

Kao što proizlazi iz odredbi Ugovora i Anexa-G vidljivo je da nije predviđeno sudsko rješavanje sukoba prava između fizičkih i pravnih lica i institucija država u kojima se nalaze nekretnine. Međutim, imamo puno tumačenja pojedinih institucija o zakonskim rješenjima koja su donesena u reguliranju pravnoga sustava novonastalih država koji je u suprotnosti s

²⁴ Čl.1. Anex G

²⁵ Čl.2. st.1. toč.a. *Ibid.*

²⁶ Čl.2. st.1. toč.b. *Ibid.*

²⁷ Čl.2. st.2. *Ibid.*

²⁸ Čl.6. Anex G

²⁹ Na dan stupanja na snagu ovog Zakona Ugovor o pitanjima sukcesije nije na snazi, ali se u skladu s člankom 12. Ugovora, njegov članak 4. stavak 3., članak 5 Aneksa A, članci 1. te 5.-6. Aneksa B, kao i članak 6 te Dodatak Aneksa C, privremeno primjenjuju od dana potpisivanja Ugovora, te će se podaci o njegovom stupanju na snagu objaviti, u skladu s odredbom članka 30. stavka 3. Zakona o sklapanju i izvršavanju međunarodnih ugovora.

³⁰ Čl.3. Anex G

međunarodnima pravom pa i samim Ustavnim odredbama država nastalih nakon disolucije SFRJ.

U skladu s navedenim, navest ćemo nekoliko primjera.

1. U tumačenju Ministarstva Vanjskih Poslova Republike Hrvatske na upit Fonda za Privatizaciju "*kako postupiti sa imovinom pravnih lica sa teritorije SR Jugoslavije kojom Fond upravlja u ime Hrvatske Vlade*"³¹ se eksplicite navodi:

"...upit od 14. rujna 1998. godine koji nam je proslijeđen putem Ministarstva pravosuđa koje se oglasilo nenadležnim dajemo sljedeće tumačenje članka 7. st 5. Sporazuma o normalizaciji između Republike Hrvatske i SRJ.....***u tom smislu odredbe Zakona o zabrani raspolaganja i preuzimanja sredstava određenih pravnih osoba na teritoriju Republike Hrvatske***³² ***nespojive su s citiranom međunarodnopravnom obvezom koju je Hrvatska preuzela sklapanjem predmetnog Sporazuma. Naime, svako postupanje koje sadrži diskriminaciju između hrvatskih i jugoslavenskih subjekata glede postupanja s njihovom imovinom koja se nalazi na državnim područjima ugovornih stranaka znaci povredu članka 7. stavak 5. Sporazuma o normalizaciji.*** Podsjećamo da ovakvu koliziju pravnih pravila rješava Ustav u članku 134. prema kojem "međunarodni ugovori koji su sklopljeni i potvrđeni u skladu s Ustavom i objavljeni, a koji su na snazi, čine dio unutarnjeg pravnog poretka Republike Hrvatske, a po poravnoj snazi su iznad zakona"

2. Nelogičan je i kazneno utuživ stav Državnog odvjetništva Republike Hrvatske (DORH-a) koji je donio Naputak o suspenziji upravo ratificiranog međunarodnog ugovora o sukcesiji. Osoba potpisana na Naputku Državnog odvjetništva Republike Hrvatske-broj M-DO-523/04 od 6. prosinca 2004. godine JJ/SM je Zamjenik Glavnog državnog odvjetnika Republike Hrvatske msc. Jadranko Jug.

„Županijski sud u Puli prihvatio je pravno stajalište Državnog odvjetništva Republike Hrvatske da se ***Aneksom G Ugovora o pitanjima sukcesije***, sklopljenog u Beču 29. lipnja 2001. godine između država sljednica bivše SFRJ, ***samo načelno uređuje pitanje priznanja prava vlasništva između država sljednica, te se taj Ugovor ne može neposredno primijeniti***, nego se pitanje povrata imovine mora riješiti sklapanjem bilateralnog ugovora kojim će se razriješiti sveukupna imovinskopravna pitanja između Republike Hrvatske i Republike Srbije odnosno Republike Crne Gore, uz poštivanje i uvjeta reciprociteta.“

Imajući u vidu da je Republika Hrvatska prošla prije prijema u članstvo EU poglavlja 23. i 24. koja tretiraju oblasti Pravosuđa i temeljnih prava te pravde, slobode i sigurnosti, ista osoba, sada u poziciji suca Vrhovnog suda, koja je pisala Naputak DORH-a o nepoštivanju i ne primjeni međunarodnog ugovora o pitanjima sukcesije piše tekst po naslovom: „Primjena pravnih načela u odlukama Vrhovnog suda Republike Hrvatske.“³³

Citiramo: „*Pravna načela su općeprihvaćeni pravni standardi u određenom pravnom sustavu kojima se priznaje status obvezujuće norme i koje sudovi koriste u obrazloženjima svojih odluka. Riječ je o izabranim kriterijima i pravnim vrijednostima (pravnim principima), koji predstavljaju kod sudske prakse i doktrine, autorizirane i legalne temelje za pravnu argumentaciju. Pravna načela mogu biti opća načela ili principi koji su prihvaćeni i zajednički ukupnosti pravnih sustava, a mogu se odnositi na određene međunarodne zajednice ili*

³¹ Tumačenje Ministarstva Vanjskih Poslova Republike Hrvatske, klasa 018-05/98-01/116, ubroj 512-05-01/03-98-01.

³² Zakon o zabrani raspolaganja i preuzimanju sredstava određenih pravnih osoba na teritoriju Republike Hrvatske, Narodne novine br. 29/94, 35/94.

³³ Jadranko Jug: Primjena pravnih načela u odlukama Vrhovnog suda Republike Hrvatske, dostupno na: http://www.vsrh.hr/custompages/static/HRV/files/JugJ_Primjena-pravnih-nacela-u-odlukama-VSRH.pdf, pregledano 20.01.2020.

pojedinačne pravne sustave. Pravna načela mogu se podijeliti obzirom na njihovo podrijetlo, a ovisno o tome obzirom na njihov sadržaj, svrhu, itd. Čitav je niz tvrdnji i stajališta o podrijetlu pravnih načela, posebno općih (temeljnih), pa je tako prema nekima njihovo podrijetlo u običajnom pravu, prema drugima u međunarodnim ugovorima, konvencijama, deklaracijama, a treći smatraju da je glavno ishodište praksa sudova i arbitraža. *Opća načela prava* nude obrazloženje vrijednosti i temeljnih standarda koje sudovi mogu koristiti da se informiraju o svojoj interpretaciji pravila pisanog prava, te da popune pravne praznine u pisanom pravu. Smatram da je još uvijek u praksi VSRH i sudova u RH prisutno navedeno stajalište da se pravna načela ne mogu direktno primijeniti, već da ona čine podlogu za primjenu konkretne propisane pravne norme, te eventualno za popunjavanje pravnih praznina.³⁴

Naime, pristupanjem Hrvatske u članstvo EU takvo poimanje primjene pravnih načela mora se mijenjati pod utjecajem Europskog prava gdje su opća načela prava EU jedan od izvora prava EU i koja se artikuliraju kroz praksu Europskog suda. Europski sud je u svojoj praksi do sada priznao i prihvatio čitav niz pravnih načela koja obvezuju sve institucije EU, ali isto tako i sve države članice. Praksa ESLJP gotovo u cijelosti se temelji na pravnim načelima koja proizlaze iz odredbi o temeljnim pravima navedenim u Konvenciji koja je međunarodni ugovor i obvezuje sudove u RH.

Kao što je naprijed navedeno, a gledajući s ustavno pravnog i međunarodnog prava, pa i nacionalnog zakonodavstva naslijeđenog iz zajedničke države, stajališta da su mjere iz tih i drugih uredbi opravdavale se ratnim stanjem, stručni promatrači držali su ih pretjeranima i djelomično ili u cijelosti protuustavnima. Također je bilo izraženo i mišljenje da ove i druge uredbe predstavljaju povredu međunarodnih instrumenata o ljudskim pravima među kojima su i međunarodni standardi neovisnosti sudbene vlasti. Ubrzo nakon donošenja predsjedničkih uredbi, skupina pojedinaca i organizacija pokrenula je pred Ustavnim sudom inicijativu za ispitivanje njihove ustavnosti. Kao prvo, predlagači su navodili da predsjednik ne može donositi takve uredbe ako stanje opasnosti ili ratno stanje nije formalno proglašeno; drugo, da se takve uredbe mogu donositi samo ako se zakonodavno tijelo ne može sastati (a Sabor je čitavo vrijeme redovito djelovao, štoviše, bio u trajnom zasjedanju) treće, da predsjednik ne može zadirati u ustavna jamstva ljudskih prava i sloboda, nego samo Sabor te konačno, da takve odluke predstavljaju povredu zabrane retroaktivne primjene, budući da su sve uredbe stupile na snagu danom njihova donošenja, a u nekim slučajevima bile su objavljene nekoliko tjedana ili čak mjeseci kasnije.

Dakle, zaključak je da se radi o apsolutno pravno upitnim rješenjima koje se odnosilo na vlasnička prava fizičkih i pravnih osoba.

Vrijednost imovine pravnih i fizičkih osoba mjeri se u stotinama milijardama EUR-a koja se vrijednost tek treba utvrditi zbog različitih rješenja donesenih kroz zakone o pretvorbi i privatizaciji kao i procijeni vrijednosti društvene imovine.

Više stotina tisuća stambenih jedinica pokrivena su stanarskim pravima jugoslavenskih građana u bivšim republikama SFRJ, čija se objektivna vrijednost mjeri u milijardama EUR-a uloženi sredstava poduzeća koja su kroz pretvorbu i privatizaciju postala privatna točno poznatih vlasnika.

Visina procijenjenih imovinskih prava novonastalih država i njihova potraživanja su donekle riješeni načelno kroz Ugovor o sukcesiji s ANEX-ima nakon disolucije SFRJ, ali nikada nije utvrđivana ukupna vrijednost vlasništva niti utjecaj zakona donesenih u doba ratnoga stanja na prostorima bivše zajedničke države niti je izvršena konvalidacija zakonskih rješenja i njihove posljedice na imovinska prava pravnih i fizičkih osoba.

Jedan od najvećih problema nakon disolucije SFRJ predstavlja razrješavanje problema stanarskih prava kao prava građana, pravnih osoba i fizičkih osoba nositelja stanarskih prava.

³⁴ Str.8. *Ibid.*

Posebno se naglašava da su ta pitanja bila Ustavima i zakonima rješena kao i sudskom praksom, pa prema tome spadaju u stečena prava građana zajedničke države. Rješenja koja su naknadno kroz 90-te donošena predstavljaju grubo kršenje svih pravnih uzusa poznatih u EU zakonodavstvu i zakonodavstvu bivše zajedničke države. Rješenja tog pitanja još uvijek nisu riješena usprkos mnogim međunarodnim pritiscima, rezolucijama, presudama EU zakonodavstva. Jedino je rešenje direktna primjena Ugovora o sukcesiji s njegovim ANEX-ima.

Građani su temeljem Ustava SFRJ,³⁵ članak 164. st. 1. te Ustava Socijalističke Republike Hrvatske (SRH), članak 242. st. 1. imali Ustavom zajamčena stanarska prava. Tadašnji Zakon o stambenim odnosima,³⁶ koji je bio u skladu s Ustavima SFRJ i SRH izjednačio je prava stanara. Prema čl.3. Zakona o stambenim odnosima, građanin koji na osnovi pravomoćne odluke o davanju stana na korištenje, ili koje druge valjane pravne osnove, stekne pravo na korištenje stana u društvenom vlasništvu ima pravo i dužnost taj stan trajno i nesmetano koristiti i održavati, u skladu s ovim zakonom, propisima donesenim na osnovu zakona i samoupravnim i općim aktom, odnosno općim aktom davaoca stana (stanarsko pravo), te sudjelovati u upravljanju stambenom zgradom suglasno odredbama ovog zakona. Pravo i dužnost iz stava 1. ovog člana ima i osoba koja je po ranijim propisima stekla stanarsko pravo na stan u vlasništvu građana.³⁷ Ova odredba se odnosila na sve stanare koji su stanarska prava stekli na stanu na koje postoji pravo vlasništva do dana 26. 12. 1974. godine, kada je ovaj zakon stupio na snagu.³⁸

Kako je to izgledalo kroz međunarodno pravo koje je SFRJ ratificirala, a akcesijom i disolucijom države postao sastavni dio nacionalnih zakonodavstava novo nastalih država, izložiti ćemo u nastavku.

Zakonom o potvrđivanju Konvencije za zaštitu ljudskih prava i temeljnih sloboda i Protokola br. 1., 4., 6., 7. i 11. uz Konvenciju potvrđuje se Konvencija za zaštitu ljudskih prava i temeljnih sloboda, sastavljena u Rimu 4. studenoga 1950. godine te izmijenjena u skladu s odredbama Protokola br. 3. koji je stupio na snagu 21. rujna 1970., Protokola br. 5. koji je stupio na snagu 20. prosinca 1971. i Protokola br. 8. koji je stupio na snagu 1. siječnja 1990. godine. Protokol br. 2. o nadležnosti Europskog suda za ljudska prava za davanje savjetodavnih mišljenja, sastavljen u Strasbourgu 6. svibnja 1962., integralni je dio Konvencije od njenog stupanja na snagu 21. rujna 1970. godine³⁹

Prema čl.1. Prvog Protokola Konvencije (Pariz, 20. ožujka 1952.) svaka fizička ili pravna osoba ima pravo na mirno uživanje svojega vlasništva. Nitko se ne smije lišiti svoga vlasništva, osim u javnom interesu, i to samo uz uvjete predviđene zakonom i općim načelima međunarodnog prava.

Republika Hrvatska je priznata 15.01.1992. godine i od tada je postala vlasnik imovine JNA, ali ne i stanova, jer su oni stvarani iz osobnih sredstava zaposlenih u JNA, SSNO, itd. Prema čl.50. stanovi koji su postali vlasništvo Republike Hrvatske na temelju Uredbe o preuzimanju sredstava JNA i SSNO na teritoriju Republike Hrvatske u vlasništvo Republike Hrvatske⁴⁰ i Uredbe o preuzimanju sredstava bivše SFRJ u vlasništvo Republike Hrvatske⁴¹

³⁵ Ustav Socijalističke Federativne Republike Jugoslavije donesen 21. veljače 1974. godine.

³⁶ Zakon o stambenim odnosima, Narodne novine br. 51/85.

³⁷ Zakon o stambenim odnosima, Narodne novine br. 52/74.

³⁸ Komentar na Zakon o stambenim odnosima, koji je stupio na snagu davne 1974. godine, dao je i Jadranko Crnić bivši Predsjednik Ustavnog suda Hrvatske u komentaru dopunjenog i izmijenjenog izdanja komentara na Zakon o stambenim odnosima 1988. godine.

³⁹ (Europska) Konvencija za zaštitu ljudskih prava i temeljnih sloboda, Narodne novine – Međunarodni ugovori 18/97, 6/99, 14/02, 13/03, 9/05, 1/06, 2/10.

⁴⁰ Uredba o preuzimanju sredstava JNA i SSNO na teritoriju Republike Hrvatske u vlasništvo Republike Hrvatske, Narodne novine br. 52/1991.

⁴¹ Uredba o preuzimanju sredstava bivše SFRJ u vlasništvo Republike Hrvatske, Narodne novine br. 68/91.

neće se prodavati do donošenja zakona kojim će se utvrditi posebni kriteriji za prodaju tih stanova.

Naime, društveno vlasništvo se nije moglo stjecati na navedeni način s obzirom da su zakoni jasni. A Zakon o nacionalizaciji nije donesen, niti se obeštetilo vlasnike ili nositelje stanarskoga prava koji su bili uvjetni vlasnici ili, kako amerikanci definiraju takav status, „dovlasnici.“ Rat traje, otkup stanova traje, brojni su građani raseljeni ili su napustili stanove. Što je sa stanovima, a što sa stanarskim pravima? Stanovi se nanovo dodjeljuju, stanovi se kupuju, jednaki uživaju. Mijenjaju se i dopisuju zakoni.

U izmjenama i dopunama Zakona o prodaji stanova na kojima postoji stanarsku pravo iz 1994. godine⁴² navodi se: U Zakonu o prodaji stanova na kojima postoji stanarsku pravo⁴³ u članku 4. stavak 2. mijenja se i glasi „*Zahtjev iz stavka 1. ovoga članka podnosi se do 31. prosinca 1995., a sklapanje ugovora o kupoprodaji stana (u daljnjem tekstu: ugovor) mora kupac zatražiti u roku od šest mjeseci od dana podnošenja zahtjeva za kupnju stana.*“ Zanimljive odredbe zakona, rat traje, komunikacija ne postoji, fizička prisutnost za prijavu stanarskog prava i otkupa samo su fikcija u glavama zakonodavaca, koji su valjda, smatrali da su probleme jednakijih riješili ovim zakonom?

Međutim, ni to nije dobro, pa se pribjegava novim izmjenama 1996. godine.⁴⁴ Tako se u članku 1. navodi da „*U Zakonu o prodaji stanova na kojima postoji stanarsko pravo⁴⁵ u članku 16. stavku 1. alineji 1. iza točke 2. dodaju se točke 3. i 4. koje glase: "3. roditelj ili roditelji kojima je poginulo dvoje ili više djece u domovinskom ratu, ili su nestali, ili su zatočeni, 4. suprug, odnosno supruga stanara koji je poginuo u domovinskom ratu ili je smrtno stradao kao žrtva u tom ratu ili je nestao ili zatočen ako živi u obiteljskom domaćinstvu s predškolskim djetetom (usvojenikom), djetetom (usvojenikom) na redovnom školovanju ili s djetetom (usvojenikom) nositeljem obiteljske mirovine. U tom slučaju stan je u suvlasništvu supruga, odnosno supruge i djeteta (usvojenika).*“

Ima toga još, ali i ovo je dovoljno da bi se pokazala sva konfuznost zakonodavca. Ovdje smo pokazali i dokazali kako je bilo moguće da je prestala opća jednakost, odnosno kako su nezakoniti stjecatelji stanova postali jednaki? I kako su jednaki mogli otkupljivati neuseljive stanove, sa stanarima koji imaju stečena prava i kako su ti jednaki građani izbacili zakonite stanare uz pomoć sudova? I kako je bilo moguće da neki jednaki otkupe po nekoliko puta svoje stanarsko pravo? Da pojasnimo, netko od jednakijih je otkupio svoje stanarsko pravo na dodijeljenom stanu osamdesetih godina, a kao pripadnik jednakijih dobio je novo, „normalno“ nezakonito, stanarsko pravo na stanu koji je oduzet ili je stanar napustio stan... te je kao pripadnik jednakijih otkupio ponovno dodijeljeni stan kao da je prvi put!

Sad smo vidjeli **kako su jednaki putem zakona i uredbi podijeljeni na jednake i jednaki**. Jednaki su, dakle, mogli na temelju jednog stanarskog prava kupovati dva stana, a oni kojima je to ustavno pravo uskraćeno ni jedan. Tako su jednaki oštetili Hrvatski stambeni fond, a dobivanjem kredita od banaka, jasno, s minimalnom kamatom, oštetili su porezne obveznike drugi put. Sjetimo se samo sanacije banaka kroz proračun. Pritom nikad nismo saznali zašto saniramo jednaki. Sretni završetak je u poništenju svih radnji kojim su nečija stečena prava ukinuta.

Što znači – vraćanje stanarskih prava svima kojima su oduzeta i dopuštenje da otkupe svoje stanova. A tome prethodi poništenje nezakonitih dodjela stanarskih prava i prava na otkup tih prava. Najtužnije u svemu tome je što Ustavno uređena država, koja nije nastala na

⁴² Zakon o prodaji stanova na kojima postoji stanarsku pravo, Narodne novine br. 44/94.

⁴³ Zakon o prodaji stanova na kojima postoji stanarsku pravo, Narodne novine br. 43/92. - pročišćeni tekst i 62/92., 25/93., 48/93. i 2/94.

⁴⁴ Zakon o prodaji stanova na kojima postoji stanarsku pravo, Narodne novine br. 11/96.

⁴⁵ Zakon o prodaji stanova na kojima postoji stanarsku pravo, Narodne novine br. 43/92 - pročišćeni tekst, 69/92, 25/93, 48/93, 2/94, 44/94, 58/95.

nekoj povijesnoj pustopoljini, nego je izašla iz zajednice država; dakle, država koja je naslijedila pravne stečevine, na koje se pozivamo kad nam treba da dokažemo našu pripadnost civilizacijskom Europskom krugu, ta ista država provodi najgoru diskriminaciju prava svojih ustavno jednakih građana u korist neustavno jednakijih, također građana.

Ukazujemo na Rezoluciju 1708 (2010) Vijeća Evrope koja je u svojim odredbama dala određene obvezujuće napatke za rješenje pitanja izbjeglica, ali isto tako i pitanje rješenja stanarskih prava i obeštećenja osobama koje su to pravo izgubile. Parlamentarna skupština smatra kako je restitucija/povrat optimalni odgovor na gubitak pristupa i prava na stanovanje, zemlju i imovinu, zbog toga što, jedina od oblika nadoknade, olakšava izbor između tri "trajna rješenja" raseljavanja: povratak osobe izvornom domu u sigurnosti i dostojanstvu; lokalnu integraciju na mjestu raseljavanja, ponovno naseljavanje na drugom mjestu u domovini ili van granica domovine.⁴⁶ Skupština se poziva na instrumente Vijeća Evrope koji uključuju više garancija, posebno članke 6. 8. i 13. te 14. Europske konvencije o ljudskim pravima, članak 1. Dodatnog Protokola i članak 2. protokola br.4, te članak 31. revidirane Europske socijalne povelje i članak 16. Okvirne konvencije za zaštitu nacionalnih manjina.⁴⁷ Skupština također upozorava na principe stanovanja i povrata imovine za izbjeglice i prognanike, "Pinheiro principe", elaborirane od UN-a i osmišljene kako bi pokazali smjer kojim treba razmatrati predmete nadoknade za gubitak imovine.⁴⁸ Skupština se poziva na Preporuku Rec (2006)6 Odbora ministara o osobama raseljenim unutar zemlje, koja potvrđuje prava raseljenih u odnosu na uživanje njihova vlasništva i stvari te povrata ostavljene imovine, ukazujući na manjkavosti u adekvatnom obeštećenju.⁴⁹ Skupština naglašava da se sve države članice moraju suzdržati od arbitrarnog raseljavanja i spriječiti ga, kao i oduzimanje imovine, te trebaju osigurati učinkovite domaće ispravke i nadoknade ukoliko ne uspiju ovo prvo.⁵⁰ U svjetlu gore navedenoga, Skupština poziva države članice na razrješavanje post-konfliktnih problema stanovanja, zemlje i pitanja vlasničkih prava izbjeglih i prognanih, uzimajući u obzir Pinheiro principe, relevantne instrumente Vijeća Evrope i Preporuku (2006)6 Odbora ministara.⁵¹

KONCEPT PROGRAMA AKTIVNOSTI NA PROVOĐENJU ANEX-a „G“ – SPORAZUMA O PITANJIMA SUKCESIJE

Vlasnička prava pravnih osoba, sa stanjem na dan 31. 12. 1990. godine, svode se na reguliranje pitanja na vlasničkim pravima na društvenoj imovini. Procjena vrijednosti imovine društveno-pravnih lica iz SFRJ procijenjena je aproksimativno u doba donošenja Zakona o poduzećima,⁵² tzv. „Markovićevi zakoni“ i stvaranja pretpostavki za uvođenje konvertibilnog dinara. Obzirom na Zakon o udruženom radu,⁵³ preteći Zakona o trgovačkim društvima,⁵⁴ imovina poduzeća se trebala dinamično procjenjivati u svojoj sveukupnosti s obzirom na organizacione modele poduzeća na čitavom teritoriju bivše zajedničke države. Tako su

⁴⁶ Čl.4. Resolution 1708 (2010) Vijeća Evrope, dostupno na: <http://assembly.coe.int/nw/xml/XRef/Xref-XMI2HTML-en.asp?fileid=17814&lang=en>, pregledano 20.01.2020.

⁴⁷ Čl.5. *Ibid.*

⁴⁸ Čl.6. *Ibid.*

⁴⁹ Čl.7. *Ibid.*

⁵⁰ Čl.8. *Ibid.*

⁵¹ Čl.9. *Ibid.*

⁵² Zakon o poduzećima, Narodne novine 53/91.

⁵³ Vidi: Zakon o udruženom radu, Zbirka pravnih propisa, Zagreb, Narodne novine, 1976.

⁵⁴ Zakon o trgovačkim društvima, Narodne novine br. 111/93, 34/99, 121/99, 52/00, 118/03, 107/07, 146/08, 137/09, 125/11, 152/11, 111/12, 68/13, 110/15, 40/19.

postojali veliki sustavi koji su imali svoje organizacione dijelove u skoro svim bivšim republikama, a bankarski sustav je to sve pratio. S obzirom na navedeno, procjena vrijednosti kapitala i nije mogla biti definitivno podloga za primjenu Sporazuma o pitanjima sukcesije sa ANEX-ima pa je zajednički parametar uzet da novonastalim državama pripada vlasništvo nad imovinom JNA na području svake novonastale države u doba priznanja, imovina JNB sa svim kapitalom, zlatnim polugama i deviznim rezervama te vlasništvo nad diplomatsko konzularnim predstavništvima prema utvrđenoj formuli u ugovoru.

Vlasnička prava fizičkih lica – privatna imovina jugoslavenskih građana u drugim bivšim republikama SFRJ ne podliježe pitanjima sukcesije jer se radi o pretvaranju društvene imovine na nositelje prava korištenja temeljem Zakona o osnovnim vlasničkopravnim osnovama,⁵⁵ kasnije Zakon o vlasništvu i drugim stvarnim pravima,⁵⁶ Zakona o obveznim odnosima,⁵⁷ Zakona o zemljišnim knjigama,⁵⁸ sada Zakona o državnoj izmjeri i katastru nekretnina, prostorni planovi⁵⁹ itd. Reguliranje ovih pitanja sigurno će imati utjecaj na povećanje investicionih mogućnosti građana novonastalih država, tako i samih država.

Tu su i vlasnička prava na intelektualno vlasništvo: patente, zaštitne znakove, autorska prava i druga srodna prava nastala u zajedničkoj državi.

Direktna primjena odredbi Zakona o ratifikaciji Ugovora o sukcesiji sa svim ANEX-ima, koji ni danas nakon skoro šesnaest godina nije primjenjiv zbog Uredbi Republike Hrvatske o zabrani raspolaganja nekretninama na teritoriji Republike Hrvatske iz 1991. i 1992. godine,⁶⁰ Uredbi Republike Srbije: Uredbe o privremenoj zabrani raspolaganja određenim nekretninama, pokretnim stvarima i pravima⁶¹ i Uredbe o zaštiti imovine dijelova poduzeća čije je sjedište na teritoriju bivših Republika SRJ⁶² jer u skladu sa stavkom b. podtočke 1. članka 2. Anexa „G“, Sporazuma o pitanjima sukcesije, one su: „ništetne“, jer „predstavljaju namjerni prijenos prava na pokretnu i nepokretnu imovinu izvršen poslije 31. 12. 1990. godine.“

Uredbom o zabrani raspolaganja i preuzimanja sredstava određenih pravnih osoba na teritoriju Republike Hrvatske⁶³ (u daljnjem tekstu: Uredba iz 92. godine) zabranjuje se pravnim osobama sa sjedištem u Republici Sloveniji, Republici Bosni i Hercegovini i Republici Makedoniji da pravnim poslom ili aktom internog poslovanja raspolazu ili opterećuju sredstva svojih poslovnih jedinica ili drugih organizacijskih oblika uključujući dionice i udjele u drugim poduzećima na teritoriju Republike Hrvatske na način da ih prenose osobama čije je sjedište ili prebivalište izvan teritorija Republike Hrvatske dok sredstva poslovnih jedinica i drugih organizacijskih oblika pravnih osoba sa sjedištem na teritoriju Republika Srbije i Crne Gore te autonomnih pokrajina Kosova i Vojvodine, a koje se do dana stupanja na snagu ove Uredbe nisu organizirale temeljem Uredbi o zabrani raspolaganja i prijenosa sredstava određenih pravnih osoba na teritoriju Republike Hrvatske⁶⁴ prenose se u vlasništvo Republike Hrvatske.

⁵⁵ Zakon o osnovnim vlasničkopravnim osnovama, Narodne novine br. 53/91.

⁵⁶ Zakon o vlasništvu i drugim stvarnim pravima, Narodne novine br. 91/96, 68/98, 137/99, 22/00, 73/00, 129/00, 114/01, 79/06, 141/06, 146/08, 38/09, 153/09, 143/12, 152/14.

⁵⁷ Zakon o obveznim odnosima, Narodne novine br. 35/05, 41/08, 125/11, 78/15, 29/18.

⁵⁸ Zakon o zemljišnim knjigama, Narodne novine br. 91/96.

⁵⁹ Zakon o državnoj izmjeri i katastru nekretnina, Narodne novine br. 128/99.

⁶⁰ Uredba o zabrani raspolaganja nekretninama na teritoriju Republike Hrvatske, Narodne novine br.36/91.

⁶¹ Uredba o privremenoj zabrani raspolaganja određenim nekretninama, pokretnim stvarima i pravima, Sl. glasnik Republike Srbije br. 49/91,50/91, 55/91, 29,92 i 50/95.

⁶² Uredba o zaštiti imovine dijelova poduzeća čije je sjedište na teritoriju bivših Republika SRJ, Sl. glasnik Republike Srbije br. 31/01.

⁶³ Uredba o zabrani raspolaganja i preuzimanja sredstava određenih pravnih osoba na teritoriju Republike Hrvatske, Narodne novine br. 40/92.

⁶⁴ Uredba o zabrani raspolaganja i prijenosa sredstava određenih pravnih osoba na teritoriju Republike Hrvatske Narodne novine br. 39/91, 44/91, 52/91 i 5/92.

Podzakonskim aktom, Uredbom s ograničenim djelovanjem koja je na snazi samo godinu dana Republika Hrvatska, a ni druge novonastale države, koje su donosile slične propise, nisu mogla steći vlasnička prava jer se ne radi o ratnom plijenu nego o disoluciji zajedničke države.

Ova uredba je naknadno pretočena u Zakon o zabrani raspolaganja i preuzimanju sredstava određenih pravnih osoba na teritoriju Republike Hrvatske⁶⁵ (u daljnjem tekstu: Zakon iz 94. godine). Ovakve Uredbe i Zakoni, kao što je uvodno naznačeno, u protivnosti su s odredbama iz članka 16., 48., 49., 50., 88. i 145. st. 1. i 2. Ustava Republike Hrvatske⁶⁶ te ne predstavlja čin pristupanja pravnoj tečevini Europske unije, na što se Republika Hrvatska obvezala pristupnim ugovorom i koja je bila dužna od 1.srpnja 2013.godine uskladiti sve pravne propise s pravnom tečevinom Europske unije.

Uredbe su u suprotnosti s Ustavno pravnom praksom jer su donesene od strane izvršne vlasti i predstavljaju podzakonski akt koji maksimalno traje godinu dana, a na osnovu podzakonskog akta se ne mogu stjecati vlasnička prava. Ovakvo ponašanje institucija u novonastalim državama je direktno u suprotnosti i sa Zakonom o potvrđivanju Ugovora o sukcesiji, čl.3. jer ne postoje sudski postupci za poništenje prijenosa prava vlasništva, nego institucije koje su donijele odluke, moraju ih poništiti.

Kao što smo naveli, provedba Zakona o potvrđivanju Ugovora o sukcesiji u djelokrugu je Ministarstva financija, Hrvatske narodne banke, Ministarstva vanjskih poslova, Ministarstva obrane, Ministarstva zdravstva i socijalne skrbi, Ministarstva pravosuđa, Ministarstva kulture, Državnog arhiva i drugih državnih tijela u čiji djelokrug ulaze pitanja obuhvaćena Ugovorom.

Valja napomenuti da je Rezolucijom 757 Vijeća sigurnosti Ujedinjenih naroda⁶⁷ iz 1992. godine zamrznuto stanje imovine i sredstava SRJ te JNB. Temeljem te Rezolucije su donesene Naredbe koje su zabranile promet i uporabu nekretnina u drugim novonastalim državama uz reciprocitet.

Na temelju odredbe članka 91. Zakona o upravi⁶⁸ te članka 2. Uredbe Vlade Republike Hrvatske o provođenju Rezolucije broj 757 (1992) Vijeća sigurnosti Ujedinjenih naroda zamjenik Ministra pravosuđa i uprave donosi Naredbu za provođenje Rezolucije broj 757 (1992) Vijeća sigurnosti Ujedinjenih naroda na području prometa nekretninama kojom se zabranjuje raspolaganje i opterećenje (prodaja, zamjena, darovanje, prijenos prava korištenja, davanje u zakup i privremenu uporabu, osnivanje hipoteke i sl.) nekretninama na teritoriju Republike Hrvatske koje su u vlasništvu odnosno na kojima imaju pravo korištenja državljani tzv. Savezne Republike Jugoslavije (Srbija i Crna Gora).⁶⁹ Zemljišno-knjižni odjel nadležnog općinskog suda izvršit će po službenoj dužnosti zabilježbu zabrane iz točke I. ove Naredbe u zemljišnim knjigama.⁷⁰ Pravni posao koji je sklopljen ili pravni akt koji je donijet protivno ovoj Naredbi ništav je.⁷¹ Sudovi i drugi državni organi u Republici Hrvatskoj neće priznavati

⁶⁵ Zakon o zabrani raspolaganja i preuzimanju sredstava određenih pravnih osoba na teritoriju Republike Hrvatske, Narodne novine br. 29/94.

⁶⁶ Čl.16. Ustava RH određuje:

Slobode i prava mogu se ograničiti samo zakonom da bi se zaštitila sloboda i prava drugih ljudi te pravni poredak, javni moral i zdravlje.

Svako ograničenje slobode ili prava mora biti razmjerno naravi potrebe za ograničenjem u svakom pojedinom slučaju.

⁶⁷ Uredba Vlade Republike Hrvatske o provođenju Rezolucije broj 757 (1992) Vijeća sigurnosti Ujedinjenih naroda, Narodne novine br. 32/92.

⁶⁸ Zakona o upravi, Narodne novine, br. 16/78, 50/78, 29/85, 48/85, 41/90, 47/90 53A/91.

⁶⁹ Čl.1. Naredbe za provođenje Rezolucije broj 757 (1992) Vijeća sigurnosti Ujedinjenih naroda na području prometa nekretninama

⁷⁰ Čl.2. *Ibid.*

⁷¹ Čl.3. *Ibid*

pravne učinke sklopljenih pravnih poslova odnosno donijetih pravnih akata protivno odredbama ove Naredbe niti će izvršiti ovjeru potpisa, razrez poreza na promet nekretnina, kao i druge radnje koje se odnose na pravni promet nekretninama čije je raspolaganje zabranjeno ovom Naredbom.⁷²

Republika Hrvatska je donijela Odluku kojom je imovina pojedinih Republika izuzeta od zabrane raspolaganja upravo citiranim Uredbama iz 91. i 92. te Zakonom iz 94. godine. Na temelju članka 2. Uredbe o zabrani raspolaganja nekretninama na teritoriju Republike Hrvatske i članka 30. stavka 2. Zakona o Vladi Republike Hrvatske,⁷³ Vlada Republike Hrvatske je na sjednici održanoj 27. travnja 2000. godine, donijela Odluku o izuzimanju od zabrane raspolaganja nekretninama na teritoriju Republike Hrvatske pravnih osoba sa sjedištem u Republici Sloveniji, Republici Makedoniji i Bosni i Hercegovini kojom se od zabrane raspolaganja izuzimaju nekretnine iz članka 1. Uredbe o zabrani raspolaganja nekretninama na teritoriju Republike Hrvatske⁷⁴ na kojima pravo korištenja, raspolaganja ili upravljanja imaju pravne osobe sa sjedištem u Republici Sloveniji, Republici Makedoniji i Bosni i Hercegovini, a koje su stečene naplatnim pravnim putem, ako je to u interesu Republike Hrvatske, njenih građana ili pravnih osoba sa sjedištem u Republici Hrvatskoj. Odlukom se ovlašćuje ministar pravosuđa, uprave i lokalne samouprave da u svakom pojedinom slučaju raspolaganja nekretninama utvrdi jesu li ispunjeni propisani uvjeti i postoje li kakve pravne zapreke, te na temelju toga, i prethodno pribavljenog mišljenja Ministarstva gospodarstva i Državnog pravobraniteljstva Republike Hrvatske, izda suglasnost za raspolaganje tim nekretninama.

Ratifikacijom Ugovora o sukcesiji i njenim Anex-ima od A-G, trebalo je uspostaviti pravno stanje imovine prema svim nacionalnim i međunarodnim standardima, ali kao što vidimo, ni danas, 16 godina nakon ratifikacije, Hrvatska i dalje osporava sve preuzete EU obveze, Ustav, zakone, Naredbe i Odluke.

Ponašanje Republike Hrvatske, u zakonodavnom smislu, nije se ulaskom u EU i preuzimanjem pravne stečevine Europske unije, **acquis communautaire** promijenilo, štoviše, nastavljeno je opstruiranje preuzetih obveza kao i nepoštivanje ratificiranog Ugovora o pitanjima sukcesiji. Takvo ponašanje evidentno je kroz stavove Ministarstva vanjskih poslova, Stalni zajednički odbor viših predstavnika država sljednica, kojemu mogu pomagati eksperti, Ministarstva pravosuđa, DORH-a, Gruntovnica, svih sudova u postupcima povrata prava vlasništva od Općinskih sudova do Vrhovnog suda. Interesantno je da je i Ustavni sud kao zaštitnik Ustava Republike Hrvatske stao na stanovištu naprijed navedenih institucija.

Najnoviji zakon iz 2018. godine je postavio dvojbeno pravno pitanje: da li je dosadašnja praksa temeljem naprijed opisanih propisa ovim zakonom ukinuta? Naime, Zakon o upravljanju državnom imovinom⁷⁵ (u daljnjem tekstu: ZUDI) u članku 71. navodi: Do sklapanja odgovarajućeg međunarodnog ugovora ili do donošenja odluke o izuzimanju od zabrane raspolaganja, Ministarstvo je ovlašteno dati u višegodišnji zakup ili u neki drugi oblik raspolaganja do najviše 30 godina nekretnine koje su u zemljišnim knjigama upisane kao vlasništvo Republike Hrvatske ili koje su upisane kao društveno vlasništvo ili općenarodna imovina s pravom korištenja subjekata koji u Republici Hrvatskoj nemaju sjedište i pravnu osobnost i na koje se primjenjuje zabrana temeljem Uredbe o zabrani raspolaganja i preuzimanju sredstava pravnih osoba na teritoriju Republike Hrvatske⁷⁶ odnosno Zakona o

⁷² Čl.4. *Ibid*

⁷³ Zakon o Vladi Republike Hrvatske, Narodne novine, br. 101/98, 15/00.

⁷⁴ Uredba o zabrani raspolaganja nekretninama na teritoriju Republike Hrvatske, Narodne novine, br. 36/91.

⁷⁵ Zakon o upravljanju državnom imovinom, Narodne novine br. 52/18.

⁷⁶ Uredba o zabrani raspolaganja i preuzimanju sredstava pravnih osoba na teritoriju Republike Hrvatske, Narodne novine, br. 40/92.

zabrani raspolaganja i preuzimanju sredstava određenih pravnih osoba na teritoriju Republike Hrvatske⁷⁷ i Uredbe o zabrani raspolaganja nekretninama na teritoriju Republike Hrvatske.⁷⁸

Naime, uzimajući u obzir pravna tumačenja propisa i primjenjujući jedno od njih, *argumentum a contrario*, iz jedne izričite normativne kvalifikacije (prava, obaveze) nekog ponašanja zaključuje se da postoji suprotna prećutna kvalifikacija drugog ponašanja. Drugim riječima, osporavano pravo vlasništva se po dosadašnjim propisima i praksom institucija *de facto* i *de iure* ukida? Iako je potpuno jasno da se ovakvim i sličnim odredbama, kojim se tuđa imovina, ili u najgorem slučaju vlasničko upitna imovina, svjesno stavlja u promet od strane nevlasnika, predstavlja pravno ništetan posao.

Zakon koji je donesen je legitiman, ali je apsolutno nelegalan jer je u suprotnosti s odredbama Ustava Republike Hrvatske (čl.48-50., 141., 143-145.)⁷⁹ te članka 236. Lisabonskog ugovora, zatim odredbi Ugovora o pristupanju EU, kao i navedenih međunarodnih konvencija.

Člankom 71. ZUDI direktno se krše navedeni propisi te provodi *sui generis*, izvlaštenje titulara prava vlasništva na njihovoj imovini, bez ikakve pravične naknade titularima prava vlasništva na tim nekretninama, kao i bez zakonskog utvrđivanja postojanja javnog interesa i interesa Republike Hrvatske, što će sasvim izvjesno imati veoma štetne posljedice po Republiku Hrvatsku u najširem smislu riječi.

ZAKLJUČAK

Stalni zajednički odbor viših predstavnika država sljednica, kojemu mogu pomagati eksperti iz članka 4. Ugovora o sukcesiji, preko petnaest godina nisu primijenili ugovorne odredbe, niti su uspješno riješili pitanje pravnih tema iz Anex-a Ugovora o sukcesiji, a posebno odredbe Anex-G, vlasnička prava fizičkih i pravnih osoba, koja su na određeni način i bili osnova i cilj rata na prostorima bivše zajedničke države SFRJ.

Zbog svega navedenog, osporavanog povrata vlasničkih prava fizičkih i pravnih osoba u novonastalim državama bivše zajedničke države SFRJ potrebno je temeljem članka 5. st. 2. točke a. ratificiranog Ugovora o pitanjima sukcesije imenovati pravnog eksperta za sukcesiju. Imenovani pravni ekspert imao bi pravo izbora u komisiju po dva pravna eksperta iz država sukcesora koji bi izradili prijedlog rješenja povrata vlasničkih prava fizičkih i pravnih osoba nakon disolucije zajedničke države te bi tako naknadno bila izvršena konvalidacija pravnog sustava i njegovih pravnih posljedica država sukcesora.

Obavljanje stručnih i administrativnih poslova u vezi primjene ANEKSa- G potrebno je osigurati iz proračuna država sukcesora. Prostor za Komisije može biti jedan od prostora pravnih osoba, vlasnika nekretnine u državi u kojoj će biti smještena Komisija. S obzirom da će se poslovi vezani za realizaciju provođenja Sporazuma o pitanjima sukcesije Anex-a G raditi u interesu nosilaca prava vlasništva iz država sljednica financiranje Komisije i pravnog

⁷⁷ Zakon o zabrani raspolaganja i preuzimanju sredstava određenih pravnih osoba na teritoriju Republike Hrvatske, Narodne novine, br. 35/94.

⁷⁸ Uredba o zabrani raspolaganja nekretninama na teritoriju Republike Hrvatske, Narodne novine, br. 36/91.

⁷⁹ Čl. 145.st.1.i 2. Ustava RH

Ostvarivanje prava koja proizlaze iz pravne stečevine Europske unije, izjednačeno je s ostvarivanjem prava koja su zajamčena hrvatskim pravnim poretom.

Pravni akti i odluke koje je Republika Hrvatska prihvatila u institucijama Europske unije primjenjuju se u Republici Hrvatskoj u skladu s pravnom stečevinom Europske unije.

Narodne Novine, br. 56/90, 135/97, 08/98, 113/00, 124/00, 28/01, 41/01, 55/01, 76/10, 85/10, 05/14.

eksperta bi snosile u početku same države solidarno, a nakon prvih rješenja bi takvo financiranje plaćale pravne osobe kojima je vraćeno vlasništvo na imovinu u drugim državama. Šteta koja je nastala neprovođenjem međunarodnih ugovora je predmet dogovora vlasnika i država držatelja njihovog vlasništva.

U skladu sa svim iznijetim i na temelju Platforme za „Okončanje ratnog perioda“ na prostorima bivše zajedničke države SFRJ sprovođenjem ratificiranog Sporazuma o pitanjima sukcesije s Anex-ima od „A – G“ uz posebni osvrt na Anex „G“ Privatna imovina i stečena prava, kao konvalidaciju donesenih zakona i njihovih pravnih posljedica, predlažemo usvojiti sljedeću

DEKLARACIJU

I. Nakon završetka ratnoga stanja na prostorima bivše zajedničke države SFRJ formirano je pet novo nastalih međunarodno priznatih država, Bosna i Hercegovina, Republika Hrvatska, Republika Makedonija, Republika Slovenija i Federativna Republika Jugoslavija, koje su potpisale multilateralni međunarodni sporazum o pitanjima sukcesije u Beču 29. 06. 2001. godine. Stupanje na snagu sporazuma je uvjetovano obvezom njegovog ratificiranja u parlamentima novonastalih država. Republika Makedonija i BiH su ratificirale sporazum 2002. godine u proljeće dok je Republika Slovenija ratificirala sporazum u kolovozu 2002. godine kao i SR Jugoslavija, Republika Hrvatska je posljednja ratificirala sporazum tek 03.03.2004. godine. Prema međunarodnim uvjetima i Bečkim konvencijama sporazum je stupio na snagu 04.06.2004. godine, a deponiran je u tajništvu UN-a. U tijeku ratifikacije citiranoga međunarodnoga sporazuma došlo je do disolucije zajedničke države SRJ na dvije države Republiku Srbiju i Crnu Goru koje su međusobnim ugovorima regulirale sva pitanja disolucije države, pa i pitanje sukcesije.

II. Ratificirani Sporazum o pitanjima sukcesije temelji se na: suglasnosti volja potpisnika sporazuma država sukcesora, odredbama ugovora o sukcesiji, međunarodnim pravom, Bečkim konvencijama o pravu međunarodnih ugovora, Bečke konvencije o sukcesiji vezano za prava međunarodnih ugovora kao i nacionalnim zakonodavstvima koje tretiraju to pravno područje. Ratificirani međunarodni ugovori su iznad nacionalnog zakonodavstva i njihove se odredbe mogu mijenjati ili ukidati samo uz uvijete i na način koji su u njima utvrđeni ili suglasno općim pravilima međunarodnog prava.

III. Uzajamnost i reciprocitet u ponašanju strana ugovornica u međunarodnom pravu je pravna posljedica načela suverenosti i ravnopravnosti država kao osnovnog političko principa na kome počiva suvremeni međunarodni poredak. Taj princip je potvrđen kao načelo suverene jednakosti država članak 2. točka 1. Povelje UN. Člankom 26. Bečke konvencije o poštivanju ugovornog prava uspostavljen je princip „pacta sunt servanda“ što znači obveznost u postupanju članice ugovora. Člankom 27. Bečke konvencije predviđeno je da niti jedna članica ne može se pozivati na odredbe svoga unutrašnjeg prava da bi opravdala neizvršavanje odredaba ratificiranih ugovora. 2

IV. Protivimo se praksi institucija u državama sukcesorima koje osporavaju i ne provode preuzete obveze ugovorom o sukcesiji kao i ostalim navedenim međunarodnim pravnim izvorima preuzetim u nacionalna zakonodavstva negirajući i osporavajući pravo vlasništva poznatim vlasnicima, negirajući njihovo pravo koruptivnim uredbama, zakonima i praksom sudova ili drugih institucija u tim procesima. Ne postoji pravna regulativa koja osporava

pravna načela koja su pravni standardi u EU zakonodavstvu, koja su autorizirana kroz pravnu praksu i koji su legalni temelji za pravnu argumentaciju. Poglavlje 23. i praksa EU sudova to potvrđuju i obvezni su u primjeni. Stav kolegija Vrhovnog suda Republike Hrvatske u svojim stajalištima iz 2014. godine potvrđuje da se odredbe ugovora o sukcesiji i odredbe njegovih ANEX-a pa tako i ANEX-a G direktno moraju primijeniti citirajući praksu Europskog suda koja obvezuje sve države članice. Praksa ESLJP gotovo u cijelosti se temelji na pravnim načelima koja proizlaze iz Odredbi o temeljnim pravima navedenim u obvezujućoj Konvenciji koja obvezuje sve sudove članica.

V. Ukazuje se na kršenje obveze iz članka 2. Ugovora o pitanjima sukcesije oko poduzimanja neophodnih mjera za sprječavanje gubitka, oštećenja ili uništenja državnih arhiva, državnog vlasništva i imovine. Isto tako Stalni zajednički odbor viših predstavnika svake od država sljednica, članak 4. kojemu mogu pomagati pravni eksperti, nije do sada riješio krucijalna pitanja fizičkih i pravnih osoba, po pitanjima povratka njihovog vlasništva, već 16. godina, osporavajući njihova prava koruptivnim podzakonskim i zakonskim projektima vršeći opstrukciju pred institucijama koje moraju provesti proces sukcesije bez sudskih sporova i izvršiti povrat vlasništva, vlasnicima.

VI. Ukazuje se na činjenicu da je BiH nakon ratifikacije ugovora o sukcesiji, prema službenim podacima vratila Republici Hrvatskoj i Republici Srbiji preko 90% traženih nekretnina, a da Republika Hrvatska i Republika Srbija nisu ispoštovale članak 8. koji ukazuje na obvezu primjena načela reciprociteta Ugovora o sukcesiji. Nameće se zaključak da su pojedine članice izvršile svoje ugovorne obveze, a da sudionici kojima je imovina vraćena nisu ispunili svoje obveze tražeći naknadno potpisivanje bilateralnih sporazuma koji nemaju uporište u sporazumu i praksi. Valja naglasiti da primjena Anex-a A, B, C, D, E, nije uvjetovana potpisivanjem bilateralnih sporazuma, već se samo inzistira na bilateralnom sporazumu iz domene vlasništva fizičkih i pravnih osoba ANEX-a G od jedne članice sporazuma o sukcesiji, Republike Hrvatske, koja je svoje pravo povratka vlasništva konzumirala o odnosu povratka vlasništva od strane BiH kršeći obvezujući reciprocitet.

VII. Ukazuje se na koruptivne odredbe Zakona o upravljanju državnom imovinom Republike Hrvatske kojim se poništavaju pravni efekti svih Uredbi i zakonskih odredbi o nezakonitom upisu Republike Hrvatske u gruntovne knjige kao vlasnika nekretnina fizičkih i pravnih osoba iz drugih država nastalih disolucijom zajedničke države. Člankom 71. navedenog Zakona se potvrđuje vlasništvo fizičkih i pravnih osoba iz drugih država. Naime, uzimajući u obzir pravna tumačenja propisa i primjenjujući jedno od njih, *argumentum a contrario*, dakle, radi se o argumentu kojim se iz jedne izričite normativne kvalifikacije (prava, obveze) nekog ponašanja zaključuje da postoji suprotna prešutna kvalifikacija drugog ponašanja. Prevedeno na običan jezik znači da se osporavano pravo vlasništva, po dosadašnjim propisima i praksom institucija, se ovim člankom zakona *de facto* i *de iure* ukida!

VIII. Ukazuje se da je potrebno, zbog svega naprijed navedenog, osporavanoga povrata vlasničkih prava fizičkih i pravnih osoba u novonastalim državama bivše zajedničke tri države SFRJ, sukladno članku 5. toč. 2. podstavka a). ratificiranog ugovora o pitanjima sukcesije imenovati pravnog eksperta za pitanja sukcesije. Imenovani pravni ekspert bi bio na čelu komisije u koju bi imao prvo izbora po dva pravna eksperta iz država sukcesora. Komisija na čelu s pravnim ekspertom bi izradila prijedlog rješenja povrata vlasničkih prava fizičkih i pravnih osoba nakon disolucije zajedničke države te bi tako naknadno bila izvršena konvalidacija pravnog sustava i njegovih pravnih posljedica država sukcesora. Obavljanje stručnih i administrativnih poslova u vezi primjene ANEKS-a G potrebno je osigurati iz

proračuna država sukcesora. Prostor za Komisije može biti jedan od prostora pravnih osoba, vlasnika nekretnine u državi u kojoj će biti smještena Komisija.

IX. Komisija bi bila verificirana od strane država sukcesora, a pravni ekspert bi imao status počasnog konzula za pitanja sukcesije radi direktne komunikacije s institucijama država sukcesora. S obzirom da će poslovi vezani za realizaciju provođenja Sporazuma o pitanjima sukcesije Anex-a G raditi u interesu nosilaca prava vlasništva iz država sljednica, financiranje Komisije i pravnog eksperta bi snosile u početku same države solidarno, a nakon prvih rješenja bi takvo financiranje plaćale pravne osobe kojima je vraćeno vlasništvo na imovinu u drugim državama. Šteta koja je nastala neprovođenjem međunarodnih ugovora je predmet dogovora vlasnika i država držatelja njihovog vlasništva.

X. Deklaraciju je potrebno uputiti svim Vladama država tražeći suglasnost za njeno provođenje. Deklaracija će biti upućena u sve institucije EU, Tajništvo UN-a, Ambasadu država za implementaciju mira, predsjednici EU komisije Ursuli von der Layen, EU javnoj tužiteljici Lauri Codruta Kovesi, kancelarki Angeli Merkel te ministarstvu pravosuđa i financija SAD-a.

Literatura

Bečka konvencija o pravu međunarodnih ugovora, Narodne novine-Međunarodni ugovori, br. 16/93, 9/98 – ispravak.

Bečka konvencija o pravu međunarodnih ugovora, Zbirka međunarodnih ugovora Ujedinjenih naroda, sv. 1155.

Službeni list SFRJ, Međunarodni ugovori i drugi sporazumi br. 30/1972.

Bečka konvencija o sukcesiji država glede državne imovine, arhiva i dugova, Narodne novine – međunarodni ugovori br. 16/93.

(Europska) Konvencija za zaštitu ljudskih prava i temeljnih sloboda, Narodne novine – Međunarodni ugovori 18/97, 6/99, 14/02, 13/03, 9/05, 1/06, 2/10.

Jadranko Jug: Primjena pravnih načela u odlukama Vrhovnog suda Republike Hrvatske, dostupno na: http://www.vsrh.hr/custompages/static/HRV/files/JugJ_Primjena-pravnih-nacela-u-odlukama-VSRH.pdf

Naredba za provođenje Rezolucije broj 757 (1992) Vijeća sigurnosti Ujedinjenih naroda na području prometa nekretninama

Povelja Ujedinjenih naroda, 26.06.1945. godine, San Francisco, USA, dostupno na: http://www.mvep.hr/CustomPages/Static/HRV/Files/ugovori/povelja_un_hr.pdf, Narodne novine – međunarodni ugovori br. 15/93, 7/94 (ispravak).

Resolution 1708 (2010) Vijeća Europe, <http://assembly.coe.int/nw/xml/XRef/Xref-XMI2HTML-en.asp?fileid=17814&lang=en>

Tumačenje Ministarstva Vanjskih Poslova Republike Hrvatske, klasa 018-05/98-01/116, ubroj 512-05-01/03-98-01.

Ugovor između Republike Hrvatske i Republike Slovenije o uređenju imovinskopravnih odnosa, Narodne novine - Međunarodni ugovori 15/99, 4/00.

Ugovor između Republike Hrvatske i Republike Makedonije o uređenju imovinskopravnih odnosa, Narodne novine - Međunarodni ugovori 9/99, 5/00.

Uredba o preuzimanju sredstava JNA i SSNO na teritoriju Republike Hrvatske u vlasništvo Republike Hrvatske, Narodne novine br. 52/1991.

Uredba o preuzimanju sredstava bivše SFRJ u vlasništvo Republike Hrvatske, Narodne novine br. 68/91.

Uredba o zabrani raspolaganja nekretninama na teritoriju Republike Hrvatske, Narodne novine br. 36/91.

Uredba o privremenoj zabrani raspolaganja određenim nekretninama, pokretnim stvarima i pravima, Sl. glasnik Republike Srbije br. 49/91,50/91, 55/91, 29,92 i 50/95.

Uredba o zaštiti imovine dijelova poduzeća čije je sjedište na teritoriju bivših Republika SRJ, Sl. glasnik Republike Srbije br. 31/01.

Uredba o zabrani raspolaganja i preuzimanja sredstava određenih pravnih osoba na teritoriju Republike Hrvatske, Narodne novine br. 40/92.

Uredba o zabrani raspolaganja i prijenosa sredstava određenih pravnih osoba na teritoriju Republike Hrvatske Narodne novine br. 39/91, 44/91, 52/91 i 5/92.

Uredba Vlade Republike Hrvatske o provođenju Rezolucije broj 757 (1992) Vijeća sigurnosti Ujedinjenih naroda, Narodne novine br. 32/92.

Ustav RH, Narodne Novine, br. 56/90, 135/97, 08/98, 113/00, 124/00, 28/01, 41/01, 55/01, 76/10, 85/10, 05/14.

Ustav Socijalističke Federativne Republike Jugoslavije, 1974. godine.

Zakon o potvrđivanju (ratifikaciji) Bečke konvencije o pravu međunarodnih ugovora između država i međunarodnih organizacija ili između međunarodnih organizacija, Narodne novine – međunarodni ugovori br.1/94.

Zakon o potvrđivanju Sporazuma o pitanjima sukcesije, Sl. list SRJ - Međunarodni ugovori, br. 6/02.

Zakon o potvrđivanju Ugovora o pitanjima sukcesije, Narodne novine – Međunarodni ugovori br. 2/04, 5/04.

Zakon o potvrđivanju Sporazuma o normalizaciji odnosa između Republike Hrvatske i Savezne Republike Jugoslavije, Narodne novine - Međunarodni ugovori, br. 10/96.

Zakon o sklapanju i izvršavanju međunarodnih ugovora, Narodne novine br. 28/96.

Zakon o sklapanju i izvršavanju međunarodnih ugovora, dostupno na:

<http://www.parlament.gov.rs/upload/archive/files/lat/pdf/zakoni/2013/299-13Lat.pdf>

Zakon o stambenim odnosima, Narodne novine br. 51/85.

Zakon o stambenim odnosima, Narodne novine br. 52/74.

Zakon o prodaji stanova na kojima postoji stanarsku pravo, Narodne novine br. 44/94.

Zakon o prodaji stanova na kojima postoji stanarsku pravo, Narodne novine br. 43/92. pročišćeni tekst i 62/92., 25/93., 48/93. i 2/94.

Zakon o prodaji stanova na kojima postoji stanarsku pravo, Narodne novine br. 11/96.

Zakon o prodaji stanova na kojima postoji stanarsku pravo, Narodne novine br. 43/92 - pročišćeni tekst, 69/92.

Zakon o poduzećima, Narodne novine 53/91.

Zakon o udruženom radu, Zbirka pravnih propisa, Zagreb, Narodne novine, 1976.

Zakon o trgovačkim društvima, Narodne novine br. 111/93, 34/99, 121/99, 52/00, 118/03, 107/07, 146/08, 137/09, 125/11, 152/11, 111/12, 68/13, 110/15, 40/19.
Zakon o osnovnim vlasničkopravnim osnovama, Narodne novine br. 53/91.
Zakon o vlasništvu i drugim stvarnim pravima, Narodne novine br. 91/96, 68/98, 137/99, 22/00, 73/00, 129/00, 114/01, 79/06, 141/06, 146/08, 38/09, 153/09, 143/12, 152/14.
Zakon o obveznim odnosima, Narodne novine br. 35/05, 41/08, 125/11, 78/15, 29/18.
Zakon o zemljišnim knjigama, Narodne novine br. 91/96.
Zakon o državnoj izmjeri i katastru nekretnina, Narodne novine br. 128/99.
Zakon o zabrani raspolaganja i preuzimanju sredstava određenih pravnih osoba na teritoriju Republike Hrvatske, Narodne novine br. 29/94.
Zakon o upravi, Narodne novine, br. 16/78, 50/78, 29/85, 48/85, 41/90, 47/90 53A/91.
Zakon o Vladi Republike Hrvatske, Narodne novine, br. 101/98, 15/00.
Zakon o upravljanju državnom imovinom, Narodne novine br. 52/18.
Zakon o zabrani raspolaganja i preuzimanju sredstava određenih pravnih osoba na teritoriju Republike Hrvatske, Narodne novine, br. 35/94.

Mr.sc. Sulejman TABAKOVIĆ
Doc. dr.sc. Vanda BOŽIĆ

PLATFORM FOR "ENDING THE WAR PERIOD" ON THE TERRITORY OF THE FORMER SFRY WITH THE IMPLEMENTATION OF THE RATIFIED AGREEMENT ON SUCCESSION ISSUES WITH ANNEXES FROM "A - G" WITH SPECIAL REFERENCE TO ANNEX "G"

Abstract: The reason for writing this paper is the (non) application of the Agreement on Succession Issues, especially its Annex G, which refers to private property and acquired rights. The authors analyzed the legal norms from a theoretical point of view, and then, by researching case law and analyzing the decisions made, they pointed out the (non) application of the ratified Agreement on Succession Issues. Respecting the assumed international obligations, valid international law, legality and justice, as well as the credibility of the European Union, it is necessary in practice to ensure more efficient and direct application of Annex "G" of the Agreement on Succession Issues which stipulates that SFRY successor states will protect private property and acquired rights of citizens and other legal entities. Result of the author's paper is the Platform for "Ending the War Period" on the territory of the former joint state of SFRY by implementing the ratified Agreement on Succession Issues with Annexes of "A - G" with special reference to Annex "G" Private property and acquired rights, as a convalidation enacted laws and their legal consequences. The aim of the paper is for the representatives of the neighboring states of the former SFRY to adopt the Declaration on the basis of the aforementioned Platform, which was fully proposed by the authors in the conclusion of the paper.

Keywords: Agreement on Succession Issues, Annex G, Private Property, Acquired Rights, Platform to End the War Period, States of the Former SFRY, Declaration.